«Ҡаралды» МБ ултырышында протокол № _1 «_14_» август 2023 йыл МБ етәксеһе: Ғүмәрова З. Ф. ________	**«Килешелде»** уҡытыу-тәрбиә эше буйынса директор урынбаҫары Мәүлитова М. М. ______________ Протокол №1 «_18_» август 2023 йыл	**«Раҫланды»** Мәктәп директоры А. И. Әминев ______________ Приказ № 62 «21_» август 2023 йыл

Башҡорт әҙәбиәтенән эш программаһы
6-сы класс

Дөйөм сәғәттәр һаны – 68 сәғәт
Аҙнаһына – 2 сәғәт иҫәбенән

Башҡорт теле һәм әҙәбиәте уҡытыусыһы Әминев Айнур Иршат улы төҙөнө

“Уҡытыу туған (башҡорт) телдә алып барылған дөйөм белем биреү ойошмаларының 5–9-сы кластары өсөн«туған (башҡорт) әҙәбиәте»уҡыу предметы буйынса өлгө эш программаһы “ . Төҙөүселәре: Юлмөхәмәтов М.Б., Нәбиуллина Г.М.

Башҡорт әҙәбиәте: уҡытыу туған (башҡорт) телдә алып барылған дөйөм белем биреү ойошмаларының 6-сы класы уҡыусылары өсөн дәреслек-хрестоматия. 3-сө баҫма. / М. Х. Иҙелбаев, М. Б. Юлмөхәмәтов, Ә. М. Сөләймәнов, З. И. Ҡазыева - Өфө: Китап, 2020 й.-296 бит.

Аңлатма яҙыу

Эш программаһы Башҡортостан Республикаһы Мәғариф министрлығы тарафынан раçланған программаға нигеҙләнеп төҙөлдө, дөйөм белем биреүҙең Федераль дәүләт белем биреү стандартына тура килә. Программа – “Яңы сандартттар буйынса дөйөм белем биреү мәктәптәренең 5-9 синыфтары өсөн өлгө программаларға таянып ҡоролдо. – Өфө: Китап, 2012, З.М.Ғәбитова.

Программаның нигеҙенә Башҡортостан Республикаһы Мәғариф министрлығы тарафынан раçланылған программа алынды, авторҙары В. Ш. Псәнчин, Ю. В. Псәнчин. Башҡортостан Республикаһының башҡорт телендә уҡытылған дөйөм белем биреүсе мәктәптәр өсөн йыллыҡ уҡыу планы башҡорт телен 68 сәғәт күләмендә уҡытыуҙы күҙ уңында тота.

Эш программаһы түбәндәге хоҡуҡи- норматив документтарға таянып төҙөлдө:

- Рәсәй Федерацияһы һәм Башғортостан Республикаһы Конституцияһы;
- РФ законы “Мәғариф тураһында” (273- сө һанлы – ФЗ, 29.12.2012);
- РБ законы “Мәғариф тураһында” (696 - сы һанлы –ФЗ, 01.07.2013);
- “Рәсәй Федерацияһының икенсе быуын Федераль дәүләт хөкүмәт стандарттары” (2009 йылдың 6 октябре, 373- сөһанлы Мәғариф һәм фән министрлығының приказы);
- “Дөйөм белем биреү учреждениеларында Сан ПиН талаптары”(2010 йылдың 29 декабре, 189- сы һанлы ҡарар);
-“Рәсәй Мәғарифын 2020 йылға тиклем модернизациялау концепцияһы”;
-“Дөйөм белем биреү йөкмәткеһенең фундаменталь үҙәге” документы;
-Д.Б.Эльконин – В.В.Давыдов үçтереүсе уҡытыу системаһы;
- “Башҡортостан халыҡтары телдәре” законы;
- “Башҡорт мәғарифын үçтереү концепцияһы”;
- 2016/2017 уҡыу йылында дөйөм белем биреү учреждениеларында ҡулланыу өсөн Башҡортостан Республикаһының Мәғариф министрлығы тарафынан тәҡдим ителгән уҡыу әсбаптары исемлеге;
- Башҡортостан Республикаһы Баймаҡкалаһы һәм районы муниципаль бюджет мәғариф учреждениеһы 3-сө һанлы урта мәктәбенең уҡыу планы (№ 309, 27.08.2016)

Мәктәпкә юғары мәҙәниәткә эйәбулған, грамоталы, һәр яҡлап камил булып өлгөргән, ил алдындағы изге эштәрҙе башлап йөрөүсе кешеләр әҙерләп сығарыу йөкмәтелгән. Ул мөһим бурысты заман талабынса хәл итеүҙә әсә теле ҙур роль уйнай.

Башҡорт әҙәби теле - башҡорт милли мәҙәниәтенең нигеҙе, шуға күрә мәктәптәрҙә уны өйрәнеүгә төп урын бирелә. Башҡорт теле һәм әҙәбиәте дәрестәрендә белем менән бер рәттән тәрбиә биреүҙе тығыҙ бәйләнештә алып барыу мөһим.

Программала уҡыусыларҙың туған телгә, һүҙгә булған ҡыҙыҡһыныуын һәр саҡ үҫтерә барыу, телдең байлығын, һүрәтләү сараларын күрһәтеү, һүҙ һәм уның формалар төрләнөгөн телмәрҙә ҡулланыуға ынтылыш тәрбиәләү, уҡыусыларҙы туған телдән ныҡлы, аңлы белем алырлыҡ итеп уҡытыу бурысы ҡуйыла.

Туған тел программаһының һәр бүлеген, һәр темаһын өйрәнеү уҡыусыларҙың фекерләү ҡеүәһен, телмәрен үҫтереүгә ныҡлы ярҙам итергә тейеш.

Башҡорт телен әйрәнеү буйынса түбәндәге етди бурыстар йөкмәтелә:

— уҡыусыларға телдең ижтимағи тормоштағы функцияһы, телдең үҫеше хаҡында программала билдәләнгән күләмдә ныҡлы белем биреү;
— уҡыусыларҙың фекерләүен, танып- белеү һәләтен үҫтереү;
— уҡыусыларға әсә теленең һүҙ байлығына һаҡсыл ҡараш тәрбиәләү;
— уҡыусыларҙы, телдең орфоэпик, интонацион нормаларын күҙәтеп, дөрөҫ, асыҡ һәм тасуири уҡыу күнекмәләре менән ҡоралландырыу;
- уҡыусыларҙың орфографик һәм пунктуацион күнекмәләрен үҫтереү;
- уҡыусыларға телдең байлығын, тасуирлау мөмкинлектәрен асыу аша телде өйрәнеүгәәүҙем ҡыҙыҡһыныу, туған телгә, халыҡҡа, Ватанға тоғролоҡ һәм һөйөү, ғәҙеллек, кешеләр араһында татыулыҡ, ата- әсәгә, туған халыҡтың быуаттар буйына тупланған тормош ҡағиҙәләренә, әхлаҡ нормаларына хөрмәт тәрбиәләү.
- **Уҡыу предметын өйрәнеүҙең шәхси һөҙөмтәләре:**

1) башҡорт теленең мәктәптә белем алыу процесындағы әһәмиәтен билдәләү;
2) туған телгә ихтирам, һөйөү, уның менән ғорурланыу тойғоһо тәрбиәләү;

3) аралашыу процесында кәрәкле һүҙлек запасына эйә булыу һәм үҙ фекереңде иркен еткереү өсөн тейешле грамматик сараларҙы үҙләштереү;

үҙ телмәреңде күҙәтеү һәм уны баһалау күнекмәһен булдырыу.

Башҡорт телен үҙләштереүҙең метапредмет һәм предмет һөҙөмтәләре

Метапредмет кимәле.

Ойоштороу эшмәкәрлеге:

- уҡытыусы ярҙамында эшмәкәрлек маҡсатын билдәләү;
- дәрестә эш барышын һөйләп барыу;
- дәреслек материалы менән эшләү барышында уйҙы, фаразды әйтеү;
- уҡытыусы тәҡдим иткән план буйынса эшләү;
- коллектив төҙөлгән план буйынсаэшләү;

Танып белеү эшмәкәрлеге:

- дәреслектең, матур яҙыу өлгөләренең айышына төшөнөү;
- дәреслектән, текстан, иллюстрацияларҙан һорауға яуап табыу;
- бергәләп йәки үҙ аллы башҡарған эш буйынса һығымта яһай белеү;
- ҙур булмаған текстың йөкмәткеһен һөйләү.

Аралашыу эшмәкәрлеге:

- фекереңде телдән формалаштырыу;
- кешенең телмәрен тыңлау һәм аңлау;
- тыңлай белеүҙең уңышлы аралашыуға шарт булыуын үҙләштереү;
- тексты тасуири уҡыу һәм йөкмәткеһен һөйләү;
- уҡытыусы һәм класташтар менән берлектә тәртип ҡағиҙәләре һәм уларҙы үтәү тураһында килешеү.

Предмет үҙләштереү кимәле.

- тексты һөйләмдәр теҙмәһенә айыра белеү;
- бөтөн һүҙҙәр менән аңлы, дөрөҫ уҡыу;

- тексты ентекле һөйләй белеү;
- хикәйә төҙөү;
- һүҙҙең өңдәрен атау, ижеккә бүлеү, өндәр һәм хәрефтәр һанын билдәләү, дөрөҫ баҫым ҡуйыу, хәреф - өн анализы яһау;
- һөйләмде, кешенең исемен һәм фамилияһын баш хәреф менән яҙыу;
- һөйләм аҙағында тейешле тыныш билдәләрен яҙыу;
- баҫма тексты күсереп яҙыу,һүҙҙәрҙе,ҙур булмаған һөйләмдәрҙе диктант итеп яҙыу;
- тамырҙаш һүҙҙәрҙең тамырын табыу.

Уҡыу предметының йөкмәткеһе (6 класс)

5 класта үтелгәндәрҙе ҡабатлау. 4 с.

Лексика. Башҡорт теленең һүҙлек составы.Һүҙҙәрҙең килеп сығышы буйынса төркөмләнеүе. Башҡорт телендә дөйөм һәм тар ҡулланылышлы һүҙҙәр.Иҫкергән һүҙҙәр. Яңы һүҙҙәр. Фразеологик берәмектәр. **5 с.**

Исем.Түбән кластарҙа үтелгәнде ҡабатлау.Исемдәрҙең һан менән үҙгәреше. Күплек ялғауҙарының дөрөҫ яҙылышы. Исемдәрҙең эйәлек заты. Исемдәрҙең хәбәрлек заты.Килештәрҙең мәғәнәләре. Исем тураһында үтелгәндәрҙе ҡабатлау. **8с.**

Сифат. Түбән кластарҙа үтелгәндәрҙе ҡабатлау. Сифаттарҙың һөйләмдәге роле. Сифаттарҙың яһалышы. Төп һәм шартлы сифаттар. Сифат дәрәжәләре. Сифаттарҙың дөрөҫ яҙылышы. Синоним сифаттар. Ҡабатлау. **8 с.**

Һан. Һан тураһында төшөнсә. Ябай һәм ҡушма һандар.Һан төркөмсәләре.Һандарҙың дөрөҫ яҙылышы.Һан – ҡабатлау. **4 с.**

Алмаш.Алмаш тураһында төшөнсә.Алмаш төркөмсәләре.Алмаштарҙың килеш менән үҙгәреше.Эйәлек алмаштарының килеш менән үҙәгреүе.Билдәһеҙлек алмаштарының килеш менән үҙгәреүе. “Алмаш” темаһын ҡабатлау.**6 с.**

Ҡылым. Түбән кластарҙа үтелгәнде ҡабатлау.Ҡылым төркөмсәләре. Исем ҡылым. Уртаҡ ҡылым.Сифат ҡылым. Сифат ҡылымдарҙың үткән, хәҙерге, киләсәк заман формалары.Хәл ҡылым.Хәл ҡылымдың төрҙәре. Ҡылым йүнәлештәре.Ҡылым күләмдәре.Ҡылым рәүешлеге.Бүлек буйынса үтелгәндәрҙе ҡабатлау һәм системалаштырыу.**11 с.**

Рәүеш тураһында төшөнсә.Рәүеш төркөмсәләре. Рәүештең сифат менән оҡшаш һәм айырмалы яҡтары. Рәүеш дәрәжәләре.Рәүештәрҙең яһалышы. Рәүештәрҙең дөрөҫ яҙылышы. “Рәүеш” темаһы буйынса ҡабатлау. **7 с.**

Теркәүес тураһында төшөнсә.Теркәүестәрҙең бүленеше. Теркәүес – ҡабатлау.**3 с.**

Бәйләүес тураһында дөйөм төшөнсә. Бәйләүестәрҙең бүленеше.Бәйләүес – ҡабатлау. **3с.**

Киҫәксә тураһында төшөнсә.Киҫәксәләрҙең бүленеше.Киҫәксәләрҙең дөрөҫ яҙылышы. Киҫәксәләрҙең дөрөҫ яҙылышы.Киҫәксәләр буйынса үтелгәндәрҙе ҡабатлау**4 с.**

Мөнәсәбәт һүҙҙәр.Мөнәсәбәт һүҙҙәрҙең мәғәнәһе.**2 с.**

Ымлыҡтар. Уларҙың дөрөҫ яҙылышы. Оҡшатыу һүҙҙәре. Ярҙамлыҡ һүҙҙәрҙе ҡабатлау**. 3 с.**

Үтелгәндәрҙе ҡабатлау, системаға һалыу.Йомғаҡлау. **3с.**

Эш ҡағыҙҙарын өйрәнеү. 3 с.

Яҙма эштәр: өйрәтеү иншалары, диктанттар, изложениелар, контроль эштәр, телмәр үҫтереү .**28 с.**

Уҡыу-укытыу – методик һәм мәғлүмәти-ресурс тәьмин итеү

Уҡыу-уҡытыу ҡулланмалары:

1. Башҡорт теле: уқытыу туған (башҡорт) телдә алып барылған дөйөм белем биреү ойошмаларының 6-се класы уҡыусылары өсөн дәреслек. 8-се баҫма. / В.Ш.Псәнчин, Ю.В.Псәнчин, З. М.Ғәбитова, Р. Р. Әйүпов, Р. М. Мөхәмәтова - Өфө: Китап, 2020 й.-264 бит

1. Илмөхәмәтов Ә.Ғ. Хәҙерге заман дәрестәрен проектлау. – Өфө:БР МҮИ, 2015. – 54 б.
2. Сафина Л. Х, Латыпова Р. М., Санъяров Ф. Б.Башҡорт теле. Яңы ҡараш. – Өфө: Мир печати, 2021. – 94 б.

Һүҙлектәр:

3. Аҙнағолов Р. Ғ.Башҡорт теленең орфографик һүҙлеге. – Өфө: Китап, 1998. – 368 б.
4. Әхтәмов М. Х. Грамматикһүҙлек. – Өфө: Китап, 2007. −176 б.
5. Әхтәмов М. Х. Халыҡ һынамыштары:Һүҙлек. – Өфө: Китап, 2002. − 160 б.
6. Әхтәмов М. Х. Башҡорт халыҡ мәҡәлдәре һәм әйтемдәре һүҙлеге. – Өфө: Китап, 2008. – 776 б.
7. Әхтәмов М. Х. Омонимдар һүҙлеге. – Өөф: Китап: 2006. – 384 б.
8. Сәмситова Л. Х. Р.Башҡорт мәҙәниәтенең реалияһы: башҡорт теленең эквивалентһыҙ лексикаһы һүҙлеге– Өфө: Китап, 2006. – 214 б.
9. Урағсин З. Ғ. Русса – башҡортса һүҙлек. –Өфө: Китап, 2007. – 278 б.
10. Ураҡсин З. Ғ.Башҡорт теленең синонимдар һүҙлеге. – Өфө: Китап, 2008. –163 б.
11. Ураҡсин З. Ғ. Башҡорт теленең фразеологизмдар һүҙлеге. – Өфө: Китап, 1996. – 163 б.
12. Усманова М. Ғ., Сәйәхова Л. Г. Башҡортса-руссаһәм русса-башҡортсаһүҙлек.Телмәр өлгөләре. Грамматика. – Өфө: «Эдвис», 2018. – 376 б.
13. Хисамитдинова Ф. Г. и др. Академический словарь башкирского языкаБашҡорт теленең академик һүҙлеге (ун томда). – 5 том. – Өфө: Китап, 2014. – 944 б.

Методик кәңәштәр:

14. Аҙнағолов Р. Ғ. Башҡорт телен уҡытыу методикаһы.Уҡытыу туған (башҡорт) телендә алып барылған дөйөм белем биреү ойошмаларының 5–9 кластары өсөн. – Өфө: Китап, 1996. – 320 б.

15. Ғәбитова З. М. Уҡытыу туған (башҡорт) телдә алып барылған дөйөм белем биреү ойошмаларының 5-11 кластары өсөн “Башҡорт теле” предметы буйынса белем биреү өлгө программалары – Өфө: Китап, 2016. –70 б.

16. Ғәбитова З. М, Солтанбаева Х.В., Аҙнабаев Ә.М., Таһирова С.А., Сәмситова Л.Х., Рәхимова Э.Ф., Псәнчин В.Ш., Псәнчин Ю.В., һ.б.Уҡытыу туған (башҡорт) телдә алып барылған дөйөм белем биреү ойошмаларының 5-11 кластары өсөн. «Башҡорт теле» дәреслегенә методик ҡулланма.– Өфө: Китап, 2016. – 535 б.

17. Ғәбитова З. М. Башҡорт теле дәрестәрендә универсаль уҡыу эшмәкәрлеген формалаштырыу. – Өфө: ИРО РБ, 2013. – 36 б.

18. Ғәбитова З. М. и др.Эш программалары төҙөү буыйнса методик кәңәштәр. – Өфө, ИРО РБ, 2015. – 52 б.

Мәғлүмәти ресурстар:

19. Педагог – эҙләнеүсе сайтында уҡытыуҙа авторлыҡ методикаһы // URL: http://si-sv.com/dir/pedsovet_org/2-1-0-41 (мөрәжәғәт итеү: 22.02.2022).

20. Башҡорт энциклопедияһы // URL: http:www.bashenc.ru (мөрәжәғәт итеү: 12.01.2022).

21. Башҡорт әкиәттәре // URL: http:www.hobobo.ru/catalog (мөрәжәғәт итеү: 13.02.2022).

22. Интерактив башҡорт теле // URL: https://bashlang.ru (мөрәжәғәт итеү: 21.01.2022).

23. Мәктәптә информатика һәм ИКТ. Дәрестә компьютер // URL: http://www.iteach.ru (мөрәжәғәт итеү: 16.12. 2021).

24. Китап һәм балалар// URL: http://www.juja.ru (мөрәжәғәт итеү: 08.03.2022).

25. Ололар һәм балалар өсөн әҙәби журнал. Барыһы ла ғаилә, укыусы, абитуриент өсөн // URL: http://www.bibliogid.ru (мөрәжәғәт итеү: 11.02.2022).

26. Башҡортостандың мәҙәни донъяһы // URL: http:ebook.bashnl.ru (мөрәжәғәт итеү: 12.01.2022).

27. Мультимедиялы әкиәттәр // URL: https://kssovushka.ru/zhurnal/10/ (мөрәжәғәт итеү: 11.01.2022).

28. Донъя халыҡтары – сәйәси этнографик белешмә// URL: http://nation.geoman.ru (мөрәжәғәт итеү: 10.03.2022).

29. Уҡыу-уҡытыуҙа информацион-коммуникацион технологияларҙың роле // URL: http://ido.tsu.ru (мөрәжәғәт итеү: 22.10.2021).

30. Интернетта Рәсәй халыҡтарының телдәре// URL: http://www.peoples,org.ru (мөрәжәғәт итеү: 14.02.2022).

Тематик план

№	Тема	Сәғ. һаны	Үтәлеү ваҡыты		Иҫкәрмә
			План буй-са	Фактик	
1	Туған тел – алтын асҡыс.	1			
2	Үтелгәндәрҙе ҡабатлау. Синтаксис һәм пунктуация.	1			
3	Фонетика, лексика, һүҙьяһалыш.	1			
4	Диктант «Һандуғас тауышы».	1			
5	Лексика. Башҡорт теленең һүҙлек составы.	1			

6	Һүҙҙәрҙең килеп сығышы буйынса төркөмләнеүе.	1			
7	Башҡорт телендә дөйөм һәм тар ҡулланылышлы һүҙҙәр.	1			
8	Иҫкергән һүҙҙәр. Яңы һүҙҙәр.	1			
9	Фразеологик берәмектәр.	1			
10	**Т.ү.** Изложение яҙыуға әҙерлек	1			
11	**Т.ү.** Изложение «Аҡкүл»	1			
12	Исем. Түбән кластарҙа үтелгәндәрҙе ҡабатлау.	1			
13	Исемдәрҙең һан менән үҙгәреше. Күплек ялғауҙарының дөрөҫ яҙылышы.	1			
14	Исемдәрҙең эйәлек заты. Эйәлек заты ялғауҙарының дөрөҫ яҙылышы.	1			
15	Исемдәрҙең хәбәрлек заты.	1			
16	Исемдәрҙең килеш менән үҙгәреше.	1			
17	Исемдәрҙең килеш менән үҙгәреше.	1			
18	Исем тураһында үтелгәндәрҙе ҡабатлау	1			
19	Сифат. Сифаттарҙың исем урынында килеүе һәм һөйләмдәге роле.	1			
20	Сифаттарҙың яһалышы.	1			
21	Төп һәм шартлы сифаттар Сифат дәрәжәләре.	1			
22	Сифаттарҙың дөрөҫ яҙылышы.	1			
23	Синоним сифаттар. Сифат темаһын ҡабатлау	1			
24	**Т.ү.** "Ҡышҡы тәбиғәт"	1			
25	Һан. Һан тураһында төшөнсә. Ябай һәм ҡушма һандар.	1			
26	Һан төркөмсәләре.	1			
27	Һандарҙың дөрөҫ яҙылышы.	1			
28	Һан тураһында үтелгәндәрҙе ҡабатлау.	1			
29	Контроль диктант. "Ҡышҡы сәскәләр".	1			
30	Алмаш тураһында төшөнсә.	1			
31	Алмаш төркөмсәләре.	1			
32	Алмаштарҙың килеш менән үҙгәреше.	1			
33	Алмаштарҙың килеш менән үҙгәреше.	1			
34	Алмаш темаһын ҡабатлау.	1			

35	***Ҡылым*** .Ҡылым тураһында үтелгәндәрҙе ҡабатлау.	1			
36	Ҡылым төркөмсәләре.	1			
37	Исем ҡылым. Уртаҡ ҡылым.	1			
38	**Т.ү.** Инша “Тәбиғәтте һаҡлау- бөтә кешенең бурысы.”	1			
39	Сифат ҡылым. Сифат ҡылым замандары.	1			
40	Хәл ҡылым. Хәл ҡылым төрҙәре.	1			
41	Ҡылым йүнәлештәре.	1			
42	Ҡылым күләмдәре.	1			
43	Ҡылым рәүешлеге.	1			
44	Бүлек буйынса үтелгәндәрҙе ҡабатлау. **Т.ү.** «Минең тәүге эшем».	1			
45	***Рәүеш.*** Рәүеш тураһында төшөнсә.	1			
46	Рәүеш төркөмсәләре.	1			
47	Рәүештәрҙең сифат менән оҡшаш һәм айырмалы яҡтары.	1			
48	Рәүеш дәрәжәләре.	1			
49	Рәүештәрҙең яһалышы. Рәүештәрҙең дөрөҫ яҙылышы.	1			
50	Рәүештәргә грамматик анализ, бүлек буйынса үтелгәндәрҙе ҡабатлау.	1			
51	**Т.ү.** Изложение. “Йәйге таң”	1			
52	Контроль диктант. “Изгеләрҙән- изге аманат.”	1			
53	Теркәүес. Теркәүес тураһында төшөнсә.	1			
54	Теркәүестәрҙең бүленеше, дөрөҫ яҙылышы.	1			
55	**Т.ү**. Инша. «Яҙғы тәбиғәт».	1			
56	Бәйләүестәр тураһында дөйөм төшөнсә.	1			
57	Бәйләүестәрҙең бүленеше.	1			
58	Бүлек буйынса үтелгәндәрҙе ҡабатлау һәм системалаштырыу.	1			
59	Киҫәксә тураһында төшөнсә.	1			
60	Киҫәксәләрҙең дөрөҫ яҙылышы.	1			
61	Мөнәсәбәт һүҙҙәр.	1			
62	Ымлыҡтар.	1			

63	Оҡшатыу һүҙҙәре.	1			
64	Ярҙамсы һүҙ төркөмдәрен ҡабатлау.	1			
65	**Т.ү**. Изложение яҙыуға әҙерлек.	1			
66	**Т.ү**. Изложение “ Ҡоралайҙар”.	1			
67	Контроль диктант.	1			
68	Хаталар өҫтөндә эш.Үтелгәндәрҙе ҡабатлау һәм системалаштырыу.	1			